

WIADOMOŚCI

Serwis Informacyjny Wydziału
Chemii UMK

Nr 70

16. 12. 2012 r. – 26. 03. 2013 r.

marzec

*Wszystkim Pracownikom i Studentom
składam serdeczne życzenia
spokojnych i radosnych Świąt Wielkanocnych*

Dziekan Wydziału
Prof. dr hab. Edward Szlyk

Nominacje profesorskie

W dniu 14 lutego 2013 r. **prof. dr hab. Alina Sionkowska i prof. dr hab. Marek Polasik** odebrali z rąk Prezydenta RP Bronisława Komorowskiego nominacje profesorskie. Uroczystość wręczenia nominacji odbyła się w Pałacu Prezydenckim w Warszawie.

Profesor nauk chemicznych Alina Sionkowska jest absolwentką Wydziału Matematyki, Fizyki i Chemii Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. Pracę na Uczelni rozpoczęła w 1994 r. Doktorat obroniła w 1997 r., a habilitację uzyskała w 2006 r. W 2008 r. została profesorem nadzwyczajnym UMK. Od 2009 roku pełni funkcję kierownika Zespołu Biopolimerów w Katedrze Chemii i Fotochemii Polimerów Wydziału Chemii. W pracy naukowej zajmuje się badaniem przemian fotochemicznych w biopolimerach oraz projektowaniem nowych materiałów do zastosowań biomedycznych i kosmetycznych.

Jest autorką lub współautorką 108 prac badawczych i przeglądowych opublikowanych w czołowych czasopismach naukowych. Sumaryczna liczba cytowań prac (bez autocytowań) wynosi 850, indeks Hirscha $h = 20$.

Swój warsztat badawczy doskonaliła na stażach naukowych w Szwecji (Karolinska Institutet Stockholm), w Wielkiej Brytanii (University of Cambridge,

University of Bristol, University of Stirling, Cardiff University), we Włoszech (Universita di Genova), we Francji (Universite Bordeaux 1), w Kanadzie (Laval University Quebec City) oraz w Gruzji (Tbilisi State University). Poza projektami krajowymi brała udział w czterech projektach NATO oraz pięciu projektach Komisji Europejskiej. Jest ekspertem Komisji Europejskiej od 2005 roku.

W 2012 r. utworzyła na Wydziale Chemii UMK nowy kierunek studiów o nazwie Chemia Kosmetyczna.

Profesor nauk fizycznych Marek Polasik kieruje od 2007 roku Zakładem Spektroskopii Atomowej na Wydziale Chemii. Jest absolwentem Wydziału Matematyki, Fizyki i Chemii UMK gdzie w 1974 roku uzyskał tytuł magistra chemii, w roku 1985 stopień doktora nauk fizycznych, natomiast w roku 1999 stopień doktora habilitowanego nauk fizycznych. Jest autorem 82 artykułów naukowych w renomowanych czasopismach z listy filadelfijskiej. Jego artykuły były szeroko cytowane w literaturze naukowej, łącznie (według bazy Web of Science) 611 razy (bez autocytowań). Indeks Hirscha dla jego dorobku wynosi 22.

Prof. Polasik wniósł istotny wkład do wiedzy o strukturze energetycznej atomów i ich jonów, w szczególności do spektroskopii widm rentgenowskich oraz do mechanizmów oddziaływania fotonów z elektronami atomu. W serii sześciu samodzielnych artykułów przedstawił wyniki badań teoretycznych nad strukturami widm rentgenowskich serii K towarzyszących procesom zderzeniowym. W pracy opublikowanej w 2011 roku w prestiżowym czasopiśmie Physical Review Letters prof. Polasik zaproponował nowatorskie podejście do teoretycznej analizy fotoindukowanych linii hipersatelitarnych, których pojawienie się w widmie rentgenowskim świadczy o wytworzeniu tzw. „atomów wydrążonych”, tj. pozbawionych elektronów w powłoce K. Pozwala ono na uzyskanie informacji o względnej roli mechanizmów podwójnej fotojonizacji powłoki K oraz wiarygodnych wartości czasów życia stanów z dwiema dziurami w powłoce K. Drugim ważnym obszarem badań prof. Polasika jest modelowanie promieniowania rentgenowskiego emitowanego przez struktury plazmowe oraz rozwijanie nowego podejścia do diagnostyki parametrów plazmy wysokotemperaturowej w reaktorach typu tokamak (np. JET, ITER).

Prof. Polasik prowadzi intensywną współpracę z wieloma ośrodkami naukowymi w kraju i za granicą (m.in. z University of Fribourg i Paul Scherrer Institut w Szwajcarii, Forschungszentrum Jülich, Gesellschaft für Schwerionenforschung oraz Universtat Erlangen-Nurnberg w Niemczech, Culham Science Centre w Wielkiej Brytanii, Kyoto University w Japonii oraz

z ośrodkami w Rosji, Indiach i Holandii). Jest cenionym recenzentem artykułów dla renomowanych czasopism fizycznych, głównie wydawanych przez American Physical Society, brytyjski Institute of Physics oraz Elsevier. Prof. Polasik był w latach 1992-2010 kierownikiem siedmiu projektów badawczych finansowanych przez Komitet Badań Naukowych oraz Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Wypromował czterech doktorów i jest opiekunem dwóch kolejnych rozpraw doktorskich. Za prowadzoną działalność naukowo-badawczą prof. Polasik był dwukrotnie wyróżniany nagrodami Ministra Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki (w tym nagrodą za pracę doktorską).

Awanse zatrudnieniowe

Z dniem 1 lutego 2013 r. prof. dr hab. Romuald Wódzki – został mianowany na stanowisko profesora zwyczajnego, dr hab. Renata Gadzała-Kopciuch i dr hab. Iwona Łakomska – awansowały na stanowisko profesora nadzwyczajnego.

Odnaczenia

Podczas Święta Uczelni, 19 lutego 2013 r. dr hab. J. Łukaszewicz, prof. UMK, odebrał medal „Za zasługi położone dla rozwoju Uczelni”. Dr P. Gorczyca i mgr I. Łyczywek zostali odznaczeni złotymi „Medalami za Długoletnią Służbę”, mgr J. Kowalska została odznaczona brązowym „Medalem za Długoletnią Służbę”.

Wykład im. prof. A. Basińskiego

20 marca 2013 r., odbył się XVII wykład im. Profesora Antoniego Basińskiego zatytułowany: "Dynamiczna chemia kombinatoryjna - użyteczne narzędzie w syntezie organicznej", który wygłosił prof. dr hab. Janusz Jurczak z Instytutu Chemii Organicznej PAN w Warszawie.

Gremia

*Prof. B. Buszewski został powołany przez Marszałka województwa kujawsko-pomorskiego P. Całbeckiego na stanowisko pełnomocnika zarządu województwa ds. rozwoju nauki, badań i wdrożeń oraz innowacyjności w Kujawsko-Pomorskiej Agencji Innowacyjności. Zadaniem Agencji jest integracja nauki z biznesem.

*Prof. B. Buszewski został wybrany do Centralnej Komisji ds. Stopni i Tytułów na kadencję 2013-2016, (dziedzina: nauki chemiczne, dyscyplina: chemia).

Doktorat

13 lutego 2013 r. odbyła się obrona rozprawy doktorskiej mgra Karola Koziola pt. „Teoretyczne badania nad wpływem konfiguracji walencyjnej na parametry stanów jedno- i dwudziurowych w powłoce K i L oraz strukturę linii rentgenowskich serii K i L”. Promotorem pracy był prof. dr hab. Marek Polasik, recenzentami: prof. dr hab. Józef Sienkiewicz, Politechnika Gdańska oraz dr hab. Jacek Kobus. WFAiS UMK.

Uroczystość wręczenia dyplomów doktorskich

W dniu 20 marca 2013 r., przed rozpoczęciem Wykładu im. Profesora A. Basińskiego, odbyło się uroczyste wręczenie dyplomów doktorskich osobom, które uzyskały stopień naukowy doktora w okresie od lutego 2012 – do lutego 2013 r. Dyplomy odebrali: dr Piotr Gałka (promotor prof. dr hab. Halina Kaczmarek), dr Paweł Hrynczyszyn (promotor prof. dr hab. Edward Szłyk), dr Karol Koziół (promotor prof. dr hab. Marek Polasik), dr Andrzej Oberta (prof. dr hab. Romuald Wódzki). Po uroczystości odbyło się spotkanie towarzyskie przy lampce wina.

Laureat III edycji konkursu TOP 500 Innovators

Dr hab. Wojciech Kujawski, prof. UMK znalazł się w gronie laureatów III edycji konkursu TOP 500 Innovators, największego rządowego programu wspierania innowacyjności w nauce. Dr hab. Wojciech Kujawski, prof. UMK zajmuje się zastosowaniami technik membranowych, zwłaszcza separacją gazów i par (mogącą mieć zastosowanie np. przy wydobyciu gazu łupkowego), a także perwaporacją pozwalającą na rozdzielenie mieszanin ciekłych, których nie da się oddzielić poprzez destylację (pomocną przy produkcji biopaliw).

Wykłady na zaproszenie

*M. Zaidlewicz, wykład na zaproszenie, „Syntezy poprzez borany. Hydroborowanie - co nowego?” Instytut Chemii Organicznej, Politechnika Łódzka, Łódź, 25. 03. 2013 r.

*M. Pawlak, wykład na zaproszenie pt. "Stability of three-body molecular ions with Debye-Hückel potentials", Seminarium Zakładu Mechaniki Kwantowej, Instytut Fizyki UMK, Toruń, 26.02.2013 r.

Staże naukowe

*Dr inż. Mariusz Pawlak z Zakładu Chemii Kwantowej został wytypowany do stypendium rządu Izraela na staż naukowo-badawczy w Izraelu w roku akademickim 2013/2014 w ramach Programu Wykonawczego do Umowy

między Rządem RP a Rządem Państwa Izrael o współpracy kulturalnej, naukowej i oświatowej.

*Dr Katarzyna Lewandowska - miesięczny staż zagraniczny w Babes-Bolyai University of Cluj-Napoca, Rumunia luty 2013 r., w ramach programu COST TD0903.

*Od stycznia do marca br. w Katedrze Chemii Fizycznej i Fizykochemii Polimerów na stażu przebywały dwie doktorantki z University Politehnica Bucharest: mgr Szidonia Katalin Tanczos i Veronica Ionela Panait. W chwili obecnej w Katedrze staż odbywa jeszcze dwoje doktorantów z tej samej uczelni: mgr Alina Cristea Constantin i Danut-Lucian Ghindeanu.

Tematyka prowadzonych we współpracy badań dotyczy nanofiltracji roztworów elektrolitów (pod kierunkiem dra hab. S. Kotera, prof. UMK) oraz pertracji p-nitrofenolu przez membrany ciekłe (pod kierunkiem dra P. Szczepańskiego).

Promocja Edukacyjna 2013

W dniach 12 i 13 marca 2013 r. odbyły się jubileuszowe XX Ogólnopolskie Targi Ofert Edukacji Akademickiej „Promocja Edukacyjna 2013”, w których aktywnie uczestniczył Wydział Chemii przygotowując „Drzwi otwarte” na Wydziale. Program obejmował oprowadzanie zainteresowanych grup po Wydziale (oprowadzali studenci specjalności - nauczanie chemii i biologii: M. Bluhm, W. Brzozowska, B. Buzala, I. Kaczmarczyk, M. Kuskowska, O. Nawrocka, M. Pajewska, P. Strześniewska, P. Walczak, P. Wierzbowska) oraz pokazy chemiczne, które przygotowała Pracownia Dydaktyki Chemii (dr Aleksander Kazubski, mgr Agata Szumera, i Emilia Dobrowolska studentka specjalności- nauczanie chemii i biologii,) cieszyły się niezwykłym zainteresowaniem uczniów i obok efektownych wrażeń utrwalały wiedzę z wybranych obszarów chemii w szkole średniej.

49 Ogólnopolski Konkurs Chemiczny im. Prof. Antoniego Swinarskiego

W dniach 8 i 9 marca b.r. na Wydziale odbył się II Etap 49 Ogólnopolskiego Konkursu im. Prof. Antoniego Swinarskiego. Pierwszego dnia 78 uczestników, z całej Polski, rozwiązywało problemowe zadania teoretyczne, drugiego dnia zadania praktyczne z analizy jakościowej. Wyniki Konkursu zostaną ogłoszone na początku kwietnia br. a zwycięscy uczniowie i ich opiekunowie uhonorowani zostaną dyplomami i nagrodami pieniężnymi. Aktualne informacje na stronie wydziałowej.

Pierwszy etap 49 Konkursu Chemicznego im. prof. A. Swinarskiego odbył się dnia 08.12.2012 r. w 13 ośrodkach na terenie całego kraju.

W Konkursie wzięło udział 496 uczniów z 93 szkół. Do drugiego etapu wyłoniono 86 uczniów.

W dniu 24 marca 2013 r. zmarł, w wieku 87 lat, prof. dr hab. Jerzy Tomaszewski, emerytowany nauczyciel akademicki Wydziału Chemii.

Profesor dr hab. Jerzy Tomaszewski urodził się 21.10.1925 roku w Toruniu. Tu ukończył szkołę podstawową oraz gimnazjum im. M. Kopernika. Po wybuchu II wojny światowej rodzina profesora przeniosła się do Jarosławia. Tam ukończył technikum, jako technik budowy dróg i mostów. W 1943 r., wstąpił do Armii Krajowej. W AK używał pseudonimu Zbrucz, awansował do stopnia kaprała podchorążego. Po wojnie wrócił do Torunia jako Andrzej Skrzyński. Do własnego nazwiska, z pewnymi kłopotami, powrócił w 1945 r. Studia rozpoczął w 1946 roku na kierunku fizyka na Wydziale Matematyczno-Przyrodniczym Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, a następnie przeniósł się na chemię. W tym czasie pracował jako nauczyciel w I Liceum Ogólnokształcącym im. M. Kopernika, a po roku został przeniesiony do II Liceum na ul. Łąkowej. Studia ukończył w 1952 roku, na UMK zdobywał także kolejne stopnie i tytuły naukowe: doktorat w 1960 r., habilitację w 1968 i profesurę w 1979 r.. W latach 1969-1973 był zastępcą dyrektora Instytutu Chemii. W 1952 roku ożenił się z Lucyną Lipczyńską, również absolwentką chemii UMK. W 1951 r. podjął pracę w Katedrze Technologii Chemicznej UMK. Zajmował się technologią chemiczną, zwłaszcza technologią soli mineralnych. Prowadził badania w zakresie technologii sody, których efektem była rozprawa doktorska i habilitacyjna, a także wdrożenia w zakładach przemysłu sodowego. Od 1970 roku kierował pracami zespołu badawczego w ramach grantu dotyczącego przeróbki polihalitu, minerału potasowo-magnezowego, którego złoża odkryto w rejonie Zatoki Puckiej. Tematyka pozyskiwania nawozów potasowo-magnezowych z polihalitu była tematem pięciu prac doktorskich, których był promotorem.

W roku 1980 organizował komórki związkowe Solidarności w zakładach pracy Torunia m.in. w Zakładach Mięsnych. Stał się jednym z organizatorów bezprecedensowego przedsięwzięcia, jakim było emitowanie w 1982 i 1983 r. audycji "Radia Solidarność" z nadajników w balonach wypuszczanych nad Toruniem. 13.12.1981 r. został na krótko internowany w obozie w Potulicach. Po opuszczeniu obozu internowania powrócił do pracy na Wydziale Chemii UMK i podjął działalność w strukturach podziemnych Solidarności. Za swoją

działalność otrzymał Krzyż Oficerski Orderu Odrodzenia Polski. Cenną spuścizną Profesora są nagrania z działaczami toruńskiej "Solidarności" z okresu stanu wojennego zdeponowane w Archiwum UMK. W latach 1991-1994 zorganizował na Wydziale Chemii kierunek Chemia Środowiska. Na emeryturę przeszedł w 1986 r., by po trzech latach powrócić do pracy. Ostatecznie z UMK rozstał się w 1993 r.

Poza działalnością zawodową (dydaktyczną i naukową) oraz działalnością społeczno-polityczną posiadał szerokie zainteresowania hobbystyczne. Kochał góry, był taternikiem (posiadał olbrzymi zbiór literatury o tematyce wysokogórskiej, w tym białe kruki nabywane na aukcjach), był także grotolazem, uczestniczył m.in. w wyprawie speleologicznej na Kubie. Jako hobby traktował introligatorstwo. Interesował się kosmologią, kochał przyrodę i muzykę klasyczną.

Każdą pracę, której się podejmował, wykonywał z pełnym zaangażowaniem. Swoich doktorantów i magistrantów otaczał wielką życzliwością, każdy ich sukces bardzo Go cieszył. Był bardzo szanowanym i lubianym nauczycielem akademickim.

Jak bardzo ważną dla społeczności akademickiej był Osobą, najlepiej świadczy to, że do ostatnich dni Jego życia odwiedzali Go zarówno współpracownicy jak i koledzy z czasów tworzenia struktur Solidarności, a także taternicy. W dniu 24.03.2013 r. odszedł od nas wspaniały człowiek, wierny przyjaciel, wychowawca i nauczyciel kilku pokoleń młodzieży akademickiej.

Cześć Jego pamięci

W dniu 16 marca 2013 r. zmarła, w wieku 94 lat, dr Zofia Skrzat, emerytowany nauczyciel akademicki Wydziału Chemii, przez lata związana z Zakładem Krystalografii i Mineralogii.

Zofia Skrzat urodziła się 22. 02. 1919 r w Gojłowie (woj.wileńskie). Studia na Wydziale Fizyki Uniwersytetu S. Batorego w Wilnie rozpoczęła w 1938 r , które przerwał wybuch II wojny światowej. Po przyjeździe do Torunia studiowała, w latach 1945-50, fizykę na Wydziale Matematyczno-Przyrodniczym. Pracę doktorską, pod kierunkiem prof. M. Kołaczkowskiej „Badania promieniotwórczości pegmatytów okolic Szklarskiej Poręby metodą klisz jądrowych” obroniła w 1960 r. Od roku 1946, aż do przejścia na emeryturę w 1979 r., była pracownikiem Zakładu Krystalografii i Mineralogii, pełniąc m. innymi obowiązki kierownika Zakładu. W tym czasie prowadziła zajęcia dla studentów chemii z krystalografii. Była członkiem Towarzystwa Naukowego w Toruniu, Towarzystwa Przyrodniczego im. M. Kopernika. Nagrodzona nagrodą indywidualną MNSzWiT III stopnia i zespołową II stopnia. Odznaczona medalem „Za zasługi położone dla rozwoju Uczelni” i „Medalem 40-lecia UMK”.

Społeczność nasza żegna cenionego wychowawcę młodzieży akademickiej i koleżankę.

Cześć Jej pamięci!

Redakcja

Piotr Gorczyca, Daniel Kaczor